

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

749. An simoniacum sit dare temporale quid ad redimendam vexam, ortam circa consecutionem, vel possessionem beneficii resignati, vel collati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

valent statuta imponenda onus recepto, vel recipiendo solvendi quicquam etiam in usum pium. *Garc. loc. cit. n. 86.* citans Abb. Anan. Felin. Gutt. Rodrig. *ubi ante.* Et sic fieri non potest statutum, ut aliquid solvatur in usum pium, veluti pro fabrica, vel sacristia Ecclesie, ut censuit. S. Cong. *super cit. c. 14. Trid.* nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum. *Garc. num. 87.* Unde jam, si post Trident. ne quidem pro rebus piis capi potest aliquid, quod alias capi consueverat (intellege, ex onere imposto receptis, aut recipiendis) pro commodo proprio Canonicorum. *Garc. n. 89.* citans Gutt. *ubi ante. n. 28. Nav. &c.* multo minus id capi poterit in dictum commodum proprium Canonicorum, seu aliorum beneficiatorum. Qualiter, quia adhuc censetur capi pro commodo proprio singulorum Canonicorum, quod solvitur mensa Capitulari, seu convertitur in reparationem bonorum, v. g. molendinorum mensa Capitularis, *Garc. nu. 90.* consuetudo in hunc finem solvendi quicquam à noviter receptis ex obligatione, sublatam est per *Trid.* juxta declarat. S. Congregat. *super cit. c. 14.* quam recitat *Garc. cit. nu. 90.* in qua tamen ipsa declaratione habetur, consuetudinem, si qua exstaret, ut fructus cujuslibet præstimonii (idem videtur de beneficio) dimidii anni, postquam vacaverit, cederent in utilitatem mensæ capitularis, non esse sublatam per *Trid.* cum non sit onus impositum beneficiato, sed beneficio. Ex quibus jam infert *Garc. n. 91.* consuetudinem, & constitutionem Ecclesie, quæ habet, ut noviter recepti solvant certam quantitatem mensæ Capitulari, & certam quantitatem fabricæ, ad quod se obligant in admissione ad possessionem, & insuper certum quid Capellanis & pueris ministris chori, esse iniquam & simoniacam, nec posse tolerari, quod ad id, quod solvitur mensæ Capitulari, & Capellanis, & dictis pueris; cum id non convertatur in usum pium juxta decretum *Trid.* & Bullam Pii V. quamvis alias id, quod erogatur in sumptus ministrorum Dei, pium reputetur, & Dei ministri inter pauperes computentur. *l. privilegia. c. de SS. Ecclesiis.*

3. Infertur etiam, quod stante memoratâ Bullâ recentissimâ Papæ Innoc. XII. severissimè innovantis omnia illa hac in parte statuta à *Trid.* & Pio V. & contrarias consuetudines omnino abolentis, non videantur posse subsistere, quæ alias habet *Lessius loc. cit.* nempe videre se passim non servari, & omnino ignorari Bullam illam Pii V. Item quæ habet *Pirh. loc. cit.* nempe, quod et si in *cir. c. Jacobus.* reproberetur consuetudo exigendi prandium, vel aliud quodvis temporale pro receptione Canonicorum, hoc passim tamen non observetur, præsertim in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis Germaniæ, in quibus receptum, ut novi Canonici dent convivium; imò & in quibusdam locis certam summam pecuniæ solvere debeant: quam consuetudinem dicit, se non audere damnare simoniæ juris Ecclesiastici; cum toleretur ab Episcopis, imò etiam Papa, quem tam generalem consuetudinem integræ nationis ignorare, non sit verisimile &c. nam quomodo id toleretur, ostendit nuper Pontifex. Illud rectius ait *ibidem Pirh.* Si tamen aliquid temporale detur tempore receptionis ad Canonicatum aliudve beneficium, non ex obligatione & citra exactionem, sed sponte ac liberaliter, nullòque pacto interveniente, non posse damnari talem consuetudinem, & praxin, etiam si

datum ad usus non pios, sed proprios Canonicorum applicetur, cum grante recipi possit, quod gratis oblatum, ut gl. in *c. dilectus, de simon.* Intelligenda tamen hæc ipsa juxta dicta supra, ubi, an antidotalis donatio pro obtento beneficio sit simoniaca. Notandum etiam, quod ait *Garc. loc. cit. n. 93.* æquum tamen videtur, & praxi consentaneum, quod ait *Rebuff. in pr. tit. quot. mod. benef. acquirantur;* non videri simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, quia non possunt resistere, dummodò voluntariè non dent: quod etiam dici potest de solventibus Capitulo in admissione ad possessionem, quod solvi consuetum est; quia est quedam redemptio vexationis, ut *Less. l. c. n. 59. 62. & 133.* cui favere dicit *Suar. de relig. tr. 3. l. 4. c. 48. n. 11.* idque maxime procedere in foro conscientie, modò non detur pro pretio, nec pro causa principali, & immediata beneficii, seu possessione. Occasione hujus

Quæstio 749. An simoniacum sit dare temporale quid ad redimendam vexam, ortam circa consecutionem, vel possessionem beneficii resignati, vel collati?

Respondeo primò: Habens jus in re, seu jus quæsitum in beneficio, puta, per resignationem sibi factam, à Superiore admissam, aut liberam collationem, confirmationem, institutionem, ab ique simonia potest pecuniâ, aliâve temporali pretio æstimabili vexationem injustè sibi factam in jure illo adimendo redimere, argumento *c. dilectus. de simon. &c. quæsitum. 1. q. 3. Laym. in c. constitutus. de transactionib. Pirh. ad cit. de simon. n. 105.* citans *D. Tho. 2. 2. q. 100. a. 2. ad 5. Suar. l. 4. de simon. c. 50. n. 2. &c. Lott. l. 3. q. 29. n. 127.* (ubi in generalibus terminis ait, non committi simoniam, si quid detur pro tuendo, non pro acquirendo spirituali) *Azor. p. 3. l. 12. c. 11. q. 4. Castrop. de simon. d. 3. p. 20. n. 1.* dum enim, ut supponitur, jus illud jam firmiter obtentum, non datur temporale pro spirituali, nempe pro jure beneficii acquirendo, sed pro tollenda injusta vexatione, seu cessatione injuriæ. AA. iidem. Porro ut dicta redemptio non sit simoniaca, debet jus illud esse liquidum, ut *Laym. loc. cit.* seu certum, saltem secundum commune judicium peritorum; quia alias nondum simpliciter habitum seu acquisitum dicitur. *Pirh. loc. cit. n. 108.* Et sic, dum justè moveri potest lis circa electionem, præsentationem, collationem, resignationem, aut aliud quodvis jus beneficii, non potest sine simonia istiusmodi lis, aut vexa jã non injusta, sed justa redimi seu amoveri datâ pecuniâ, aut alio temporali. *Castrop. cit. n. 1.* Sic etiam, dum quis à parte rei jus verum haberet in beneficio, & vexatio esset de factis, & non de jure, ipse tamen dubitaret de hoc suo juro, committeret simoniam redimendo pecuniâ hanc vexam. *Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 39.* Pari modo debet esse firmum; dum enim jus quæsitum potest per exceptiones alicujus infirmari, irritari, aut auferri, v. g. dum Electores aliqui opponerent, se fuisse contemptos, adeoque in eorum potestate esset, factam electionem, & vi illius quæsitum interposita confirmatione jus infirmare ratihabendo, non licet intentatam illam infirmationem dato temporali redimere. Utriusque par est ratio; nimirum quia sic revera emittur spirituale, dum per pecuniâ comparatur jus firmum, seu conservatur jus quæsitum in beneficio. *Castrop. cit. n. 1. Pirh.*

Pirh. *loc. cit.* n. 107. Unde patet disparitas inter redemptionem vexæ iustæ & iniustæ, nempe quod per illam aliquid spirituale, per hanc verò nihil spirituale comparetur. Ad hæc, dum vexa reuera est iniqua, res, quæ datur pro ejus redemptione, debet esse temporalis, quæ in pactum licite deduci potest; si enim ea esset spiritualis, daretur spirituale pro temporali, quale est amotio illius vexæ iniquæ, & sic committeretur simonia, v. g. dum is, qui vexatur in pingui beneficio, cederet vexanti se iniquè beneficium aliud tenue, ut à vexatione desisteret. Pirh. n. 108. citans Suar. *ubi antè*, n. 14. & 15.

2. Respondeo secundò: Non habens adhuc jus quæsitum in beneficio, si iniuste impediatur à consecutione illius (dum v. g. qui solus est dignus, vel inter dignos dignior, vel vi fundationis presentandus &c.) ab aliquo, qui non tantum obesse, sed & prodesse potest, quales sunt, qui positivè habent concurrere ad illius provisionem, ut Electores, Presentatores, Confirmatores, Institutores, Collatores, Resignatores beneficii, non potest sine simonia redimere vexam illam iniquam oblato temporali. Less. *de just.* l. 2. c. 35, n. 106. Pirh. *loc. cit.* n. 109. citans D. Tho. *ubi supra*. Castrop. *loc. cit.* n. 4. citans Suar. *ubi antè*, n. 23. Sot. l. 9. q. 6. a. 1. ad 5. Ugol. *Tab. 1.* c. 9. §. 8. n. 3. Rodriq. *in sum.* To. 2. c. 61. n. 1. juxta c. *Matthæus. de simon.* Ratio est; quia dando tali pecuniam, ut moveatur ad non negandam iniuste institutionem, resignationem, &c. datur ea formaliter & directè, ut is tibi concedatur beneficium, & sic pecunià directè paratur via ad beneficium; si quidem removeri in hoc casu impedimentum, formaliter est conferre beneficium; dum enim vexatio illa consistit in negatione debita electionis, institutionis, &c. negatio autem non tollitur, nisi per actum contrarium, qui in proposito est ipsa electio, institutio, resignatio, &c. dare aliquid, ut cessetur à tali vexatione, est dare aliquid pro ipsa electione, institutione, resignatione, quod est simoniacum. Castrop. Pirh. *ll. cit.* Nilominus satis probabile esse, excusari in hoc casu aliquem à simonia, esto in foro externo præsumatur simoniacus, ait Castrop. sic teneri absolute iniquus à Valent. To. 3. d. 6. q. 16. p. 3. Nav. Adrian. si quis det pecuniam, non ut pretium electionis, resignationis, &c. sed ut Electoris, Resignantis, &c. avaritiam satiet, pravumque affectum tollat, majusque illius peccatum, quod committere intendat in eligendo indignum, vel prætereundo dignum, impediatur: confirmatque id ex eo, quod ille dans in hoc casu jus quæsitum habeat, ne in tali concursu alius ei præferatur, adeoque pecunià non tam acquirat, quam jus habitum defendat.

3. Respondeo tertio: Econtra simoniam non committit, qui non habens jus adhuc quæsitum in beneficio, pecunià redimat vexam iniustam, quæ impeditur in consecutione beneficii ab aliquo, qui non positivè ad illius consecutionem habet concurrere, sed solum obesse potest, v. g. fraude, vel vi divertendo Electorem ab electione, infamando iniuste eligendum; vel cui resignandum beneficium. Less. *loc. cit.* n. 707. Pirh. *loc. cit.* n. 110. Castrop. *loc. cit.* alii quoque ab iis paulò antè citati; hac enim redemptione nihil spirituale emitur, nec directè paratur aditus ad beneficium; quia non paratur via magis ad beneficium, quam ea parata erat ante iniustam impedimentorum positionem, sed tantum removentur dicta impedimenta iniuste

facta, quæ remotio est quid temporale. Ad hæc, quisque jus quæsitum habet, ne iniuste detineatur, quò minus valeat consequi beneficium. Neque hanc ipsam redemptionem, quæ intrinsecè mala non est, jus ullum positivum prohibet, siquidem c. *Matthæus. de simon.* quod videri posset obflare, loquitur de casu, dum pecunia data est Electoribus, qui possunt prodesse, aut promovere ad beneficium obtinendum, vel post factam electionem impedire, vel promovere confirmationem contradicendo, vel cessando à contradictione. Castrop. Pirh. *ll. cit.*

4. Respondeo quarto: Sed neque esse simoniacum, redimere pecunià vexam, quæ quidem iniusta non est in hoc sensu, quòd sit contra Justitiam, est tamen iniqua, quia est contra charitatem, v. g. quæ fit precibus, muneribus factis Electori, ne te eligat, Resignatario, ne tibi resignet, tuerent Lessius *loc. cit.* n. 109. Castrop. *loc. cit.* n. 5. & 6. citans Arragon. 2. 2. q. 100. a. 2. Suar. *ubi antè*, c. 50. n. 25. Rodriq. To. 2. *sum.* c. 61. n. 2. Valent. &c. contra Turrecrem. *in c. quæsitum.* l. 9. §. 3. Archid. *ibidem*, & Sorum apud Less. ed quòd, licet talis hac ratione non faciat tibi injuriam propriè dictam, ut teneatur ad restitutionem, infert tamen sine causa grave nocuum contra charitatem, non relinquendo animum Electoris liberum, sed à te avertendo, & inclinando in contrivalem tuam, pro quo nocuum amolendo licet aliquid dare; cum nec detur pro spirituali, nec directè via sternatur ad spirituale; non enim magis paratur illa via, quam si nunquam talis vexatio adfuisset. Less. Castrop. *ll. cit.* & sic cessatio illa à precibus, & muneribus illis est quidem æstimabilis pretio non nisi ratione beneficii consequendi, non tamen per se, sed indirectè & remote ordinatur ad beneficium consequendum: & consequenter sicut, quia esse in familia Episcopi est pretio æstimabile propter spem consequendi beneficium ab Episcopo, dari potest pecunia alicui, ne te impediatur ab ingressu in familiam Episcopi, quin & ut admittaris in illam, ita & in presenti casu Castrop. n. 7. Quia autem directè & magis paratur via illa ad beneficium, dando aliquid, non tantum ut desistat à dicto nocuum, sed etiam ut specialiter & positivè faveat tibi, & patrocinetur, erit hoc illicitum, & simoniacum. Castrop. *loc. cit.* n. 6. citans Suar. *ubi antè*, n. 26. et si addat exilimare se, loquendo in rigore, licitum esse, dare aliquid Electoribus (idem est de Resignatario) jam per preces, aut munera alicujus inclinatis erga competitorem tuum, ut affectum illum suum mediis muneribus ab alio in odium tuum procuratum deponat, ed quod tunc non magis paratur via ad beneficium, quam parata esset ante subornationem illam factam in odium tui. Quamvis, ut subjungit, vel sic maximum subeat periculum incurrendi simoniam, & in foro externo sic præsumatur.

5. Respondeo quinto: Redimere pecunià vexam iniustam, quæ quis quæsitum jure certo & firmo in beneficio impeditur (etiam ab eo, cujus est mittere in possessionem, ut expresse Pirh. & Less.) ab acquirenda ejus possessione, non esse simoniacum, tradunt Less. *loc. cit.* n. 100. Pirh. *loc. cit.* n. 111. Castrop. *loc. cit.* n. 3. citans S. Tho. 2. 2. q. 100. a. 2. ad 5. Suar. *loc. cit.* c. 50. n. 31. Rodriq. To. 2. *sum.* c. 59. n. 5. Vegam, Aragon, & Canonistas communiter, *in c. dilectus*, & c. *Matthæus. de simon.* contra

Lott. l. 3. q. 29. n. 129. ubi hac habet: Si possessor, qui patitur molestias, aliquid det pro illis redimendis, non incurrit simoniam: secus vero, si det petitor, qui propter illam temporalitatem (hoc est, propter illud temporale datum) possessionem assequitur; cum enim possessio rei spiritualis sit quid spirituale, consequens sit, eum non excusari à simonia, quantumcumque habeat ritulum, si pro obtinenda possessione aliquid rependat, &c. & citat pro hoc Nav. conf. 1. n. 3. de simon. Disparitatis etiam hujus rationem præmittit n. 127. quod pro tuendo jam acquisito spirituali, non verò pro acquirendo liceat aliquid dare. Item contra Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 59. ubi: qui caret possessione, seu est spoliatus, non potest redimere vexam, quantumcumque jus habeat in beneficio. Quamvis idem Corrad. ad initium cit. n. 59. expressè dicat, non esse simoniam, dum quis jus plenum & possessionem consecutus in beneficio, & dein illà possessione privatur à potentiore, & causi occupat de facto beneficium, solvat isti occupatori pecuniam aliquam ad redimendam hanc vexam. Item contra Garciam p. 1. c. 2. n. 53. citantem pro se Abb. in cit. c. dilectus. n. 4. Sorum de just. l. 9. q. 6. a. 10. Sylv. in sum. v. simon. n. 5. Armill. Lopez, & alios, hoc nixos fundamento; quod possessio beneficii sit quid spirituale, aut spirituali annexum, quia per illam acquiritur exercitium spiritualium, & ratione spiritualis tituli confertur. Unde concludunt hi AA. cum Rebuff, in pr. rit. de simon. resignat. n. 17. quod nunquam licitum sit redimere vexationem, nisi vexatio omnino sit de facto, & redimens habet plenum jus, adeo ut, si deficiat possessio, adhuc non liceret. Corrad. loc. cit. verum hoc ipsum fundamentum negant fautores contrariæ sententiæ, & dicunt, possessionem secundum se spectatam non esse quid, seu jus aliquod spirituale, sed corporalem quandam apprehensionem rei; ad summum juri seu titulo spirituali annexam, quatenus in hoc titulo dependet, & vi illius capitur; & sic, dum habito perfecte hoc titulo supervenit possessio, non accedit nova ratio spirituali, sed, ut Lessius, possessio ipsa per se adiaphora sit spiritualis ex conjunctione cum titulo spirituali. Unde jam non datur pretium pro spirituali, etsi ipsa remotio impedimenti possessionis facta ab eo, qui in possessionem debet mittere, sed ipsa datio possessionis. Less. loc. cit. nec redimitur jus, sed factum; adeoque non magis committitur simonia in hac redemptione, quam dum post acquisitum plene ritulum datur aliquid pro denegatis injustè decimis, quia non emuntur ut aliquid spirituale; cum non ematur ritulus, ratione cujus sunt spirituales, sed emuntur secundum se, hoc est, quatenus sunt quid temporale, & vendibile. Castrop. cit. n. 3. De cetero, dum jus ipsum, seu ritulus vocaretur in dubium, idèoque denegaretur possessio, pecunià redimere possessionem, erit simoniacum; quia jam non redimeretur tantum possessio, sed jus ipsum spirituale per se redimeretur, dum illud infirmum hac ratione per possessionem firmatur & conservatur. Pirh. Castrop. II. cit. Sic quoque simoniam committi ab eo, qui pro redimenda contradictione pactus fuit cum Beneficiariis (intellige, aliis ejusdem Ecclesiæ) de habendo eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de se faciendam, ait Lott. l. 3. q. 29. n. 131. videtur autem intelligere per illam receptionem distinctam aliquod à missione in possessionem.

6. Respondeo sextò: In casibus, in quibus li-

quidò constat, hujusmodi vexationis redemptionem licitè fieri posse, adhuc non esse ad illam deveniendum, nisi de consensu Episcopi, tradit Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 60. Uude etiam ait, S. Carolus Borromæus, ne redimenda vexationis specie in causis beneficialibus pactioes simoniaca intercedant, voluisse, id nemini licere, etiam in casibus aliis à jure permissis, nisi consensus Episcopi accesserit, cujus sit diligenter dispicere, an subsit aliqua fraus, & ubi rem fraude carere, & jure permissam esse cognoverit, non denegare petenti licentiam se liberandi à tali vexatione; alias, qui contra fecerit, puniendum arbitrio Episcopi, & quod actum ab eo, id irritum, & nullum sit. Quin & subiungit idem Corrad. se vidisse in Curia inter quædam notabilia manuscripta, quòd Paulus IV. intenderit declarare, ne similes redemptiones, etiam in casibus licitis fieri possint sine Apostolica auctoritate, & causà diligenter excusà, ob maximum animarum periculum, quod aliis inde oriri possit.

Questio 750. An simoniacum sit, redimere resignatione, vel collatione beneficii vexam factam, v. g. in bonis, fama, vitæ?

1. R. Respondeo primò: Si vexa est justa, sive dum quis Beneficiato jure nocere potest, ut quia Index vel accusator est, & Beneficiatus criminis reus, redimere hanc vexam collatione, vel resignatione beneficii, utique simoniacum est; quia cessatio ab illo nocumento, quod justè intentari & infligi poterat, est pretio æstimabilis. Less. de just. l. 2. c. 35. n. 120.

2. Respondeo secundò: Si vexa est iniqua, seu jure intentari non potest, & quis dat, vel resignat beneficium vexanti eà lege non tantum, ut obtineat à præsentè vexa, seu nocumento intentato, sed etiam obligando illum hac ratione de novo ad non nocendum impofterum, sive det beneficium cum ea conditione, ut alter vicissim promittat, quòd futuro tempore nullum injustum damnum Collatori vel Resignatori sit illaturus, videtur adhuc committi simonia; quia imponitur vexanti nova obligatio in commodum exigentis ultra illam obligationem, qua is tenebatur ex lege naturali justitiæ, neminem lædere, quæ obligatio est pretio æstimabilis, per quam intenditur non tantum vitatio mali præsentis, sed etiam quadam securitas in futurum. Less. loc. cit. citans Sor. de just. l. 9. q. 7. a. 3. Pirh. ad rit. de simon. n. 145. citans Suar. de simon. l. 4. c. 37. n. 16. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 10. c. ult. n. 28.

3. Respondeo tertio: Si citra tale pactum, & citra talem novam obligationem ad redimendam vexam tantum de præsentè, seu ad evitandum de præsentè malum, seu nocumentum intentatum datur, vel resignetur beneficium, non videtur committi simonia. Less. loc. cit. n. 121. citans Sor. ubi antè, ac dicens, id tenere multos recentiores, præsertim in metu amittendæ vitæ, & fama. Pirh. loc. cit. citans Suar. ubi antè, n. 10. Laym. loc. cit. n. 27. Ratio est, quia talis nihil censetur accipere, quòd antè non habebat; hoc ipso enim, quòd non occiditur, non infamatur, non spoliatur, nihil ei datur pretio æstimabile, ac proinde nihil accipit à vexante. Less. loc. cit. Item beneficium non confertur, aut resignatur tanquam pretium, cum quo cessatio ab injuria commutetur, sed gratis offertur & ulat.